

Djurskydd för journalister

Presseminarium om djurskyddstragor

11 december 2013

13.00-15.00

Länsstyrelsen i Stockholm

Seminariet i korthet

- Vad är djurskydd? – Helena Kättström, djurskyddschef
- Ny rapport om djurskyddet under 15 år i EU – Helena Kättström
- Roller och ansvar för att skapa ett gott djurskydd – Ingrid Eilertz, chef avdelningen för djurskydd och hälsa
- Djurskyddskontroller – Andreas Johansson, länsveterinär Stockholm
- Aktuella djurskyddsfrågor – Helena Kättström
- Moderator – Urban Wigert
- Frågor i anslutning till varje punkt samt frågestund på slutet av seminariet
- Livesändning och frågor även via Internet

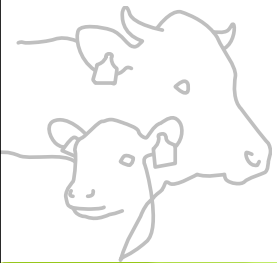
Djurskydd – vad är det?

Helena Kättström, djurskyddschef

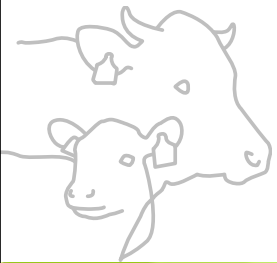
Vad är djurskydd?

- Vetenskap och etik
- Djurvälstånd
- Kort historisk tillbakablick
- Regelverk: djurskyddslagen, föreskrifter, EU-regler

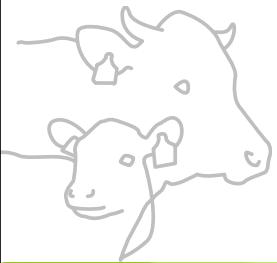
Djurskydd: ett brett begrepp

- Djurskydd är ett brett begrepp som kan omfatta hur djur jagas eller avlivas för livsmedelsproduktion, hur husdjur hålls, hur djur används i vetenskapliga syften men även hur människans påverkan på natur och miljö hotar vilda djurarter, och populationer.

Djurskydd: vetenskap och etik

- Etiska (och juridiska) regler för att skydda vilda och tama djur.
- Syfte att säkra deras välbefinnande och motverka djurplågeri och utrotning.
- Djurs välbefinnande kan mätas genom olika indikatorer.
- Fysiologi, etologi, mm.

Djurskydd eller djurrätt?

- Djurskydd ska inte förväxlas med djurrätt som handlar om att det i princip är fel att använda eller döda djur oavsett hur de behandlas.

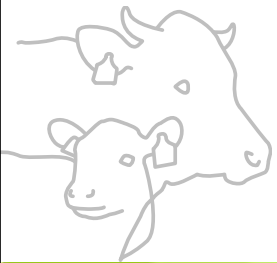
Vetenskaplig grund

- Vetenskaplig grund för djurskydd och djurvälstånd.
- Djurens behov är utgångspunkten, och dessa har sammanställts i "de fem friheterna" .
- Olika djurslag har olika behov. Kunskap om olika arter och deras specifika förutsättningar krävs för ett gott djurskydd.

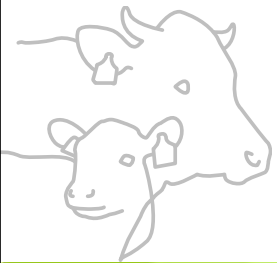
5 friheter

- Frihet från hunger och törst.
- Frihet från obehag.
- Frihet från smärta, skada och sjukdom.
- Frihet att utföra naturligt beteende.
- Frihet från rädsla och oro.

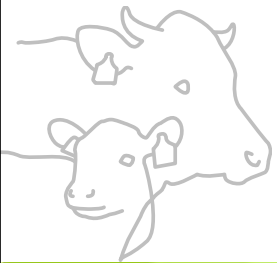
Djurvälfärd – djurhälsa – människors välfärd och hälsa

- En god djurvälfärd - god djurhälsa - god välfärd och god hälsa hos människor.
- Djur som lever i en bra miljö – friska
- Friska djur behöver inte behandlas med antibiotika.
- Även vegetabiliska livsmedel kan överföra antibiotikaresistenta bakterier.
- Friska djur smittar inte människor, och friska djur är också grunden för säkra livsmedel.

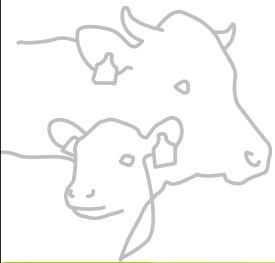
Förmänskligande av djur

- Utgår från människans behov och upplevelse.
- Exempel:
  - Hästar
  - Katter

Lagstiftning

- Vetenskapen ger grunden för att definiera djurvälstånd.
- Etik och politik avgör var gränserna sätts.
- Djurskyddsfrågor diskuterades i Sveriges riksdag första gången 1844.
- Djurskyddsförordning från 1857. Straffbart att misshandla egna eller andras djur.
- 1907 ändring så att även vilda djur omfattades av regler om djurplågeri.
- Den första djurskyddslagen i Sverige, lagen (1944:219) om djurskydd, trädde i kraft den 1 januari 1945.

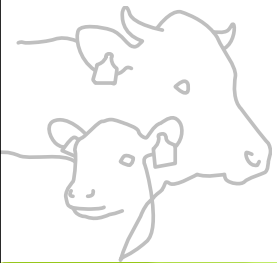
Djurskyddslagen

- Djurskyddslag (1988:534) Avser vård och behandling av husdjur och försöksdjur. Den avser också andra djur om de hålls i fångenskap.
- Lagen kompletteras genom djurskyddsförordningen.
- Föreskrifter och allmänna råd

Grundläggande bestämmelser

- 2 § Djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.
- 4 § Djur skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

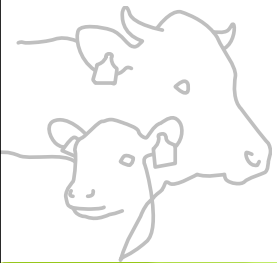
Världen och djurskydd

- OIE, den internationella organisationen för djurhälsa, arbetar sedan ca 10 år även med djurskyddsfrågor.
- 178 medlemsländer
- OIE har inte tillgång till tvingande åtgärder.
- Tredje världskonferensen om djurskydd hölls i november 2012 (hålls vart fjärde år).
- Arbetar med att ta fram standarder för djurskydd

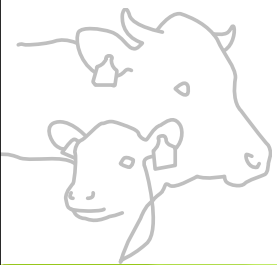
EU och djurskydd

- Inom EU finns direktiv och förordningar. Trend att förordningarna blir fler.
- När Sverige blev medlem i EU fanns fem direktiv på djurskyddsområdet.
- Nu finns förordningar för transport samt slakt och avlivning. Dessutom har flera direktiv tillkommit.
- Sverige verkar för att höja djurskyddsnivån inom EU.
- Sverige ligger på en hög nivå.

Rapport djurskydd 15 år i EU

- Ny rapport om Sveriges första 15 år i EU.
- Sverige hade redan före inträdet i EU en hög djurskyddsnivå, och har i de flesta fall kunnat bibehålla denna.
- EU-kommissionen är i vissa fall inte nöjd med hur reglerna följs i olika medlemsstater. Kommissionen har därför med åtgärder för förbättrad efterlevnad i sin djurskyddsstrategi.
- För svensk del har medlemskapet i EU präglats av att behålla den höga svenska ambitionsnivån för djurskyddet och försöka höja djurskyddet i hela unionen

Frågestund

- Frågor om vad djurskydd är och om djurskyddet under 15 år i EU?

Roller och ansvar för ett gott djurskydd

Ingrid Eilertz

Avdelningschef

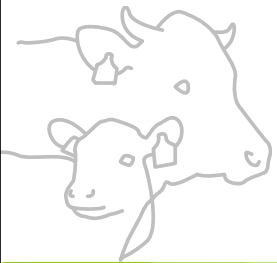
Avdelningen för Djurskydd och hälsa

Jordbruksverket

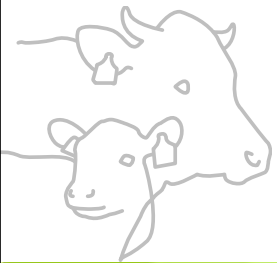
Ansvar för djurskyddet

Den som har djur ansvarar alltid för
att djuren har det bra

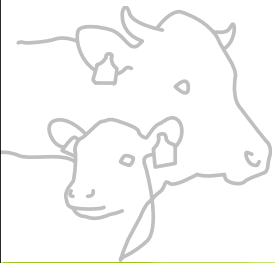
Forts. Ansvar

- Detta gäller likaväl om du har en hamster, 100 kor, 500 suggor eller 2 hundar
- Behoven för djuren är väldigt olika – den som håller djuren har också ansvar känna till dessa

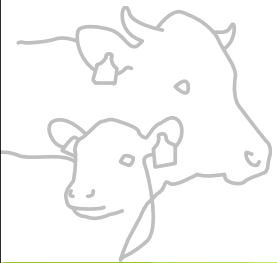
Myndigheternas roller

- Jordbruksverket
  - Central behörig myndighet
- Länsstyrelsen
  - Behörig myndighet, utför den operativa kontrollen

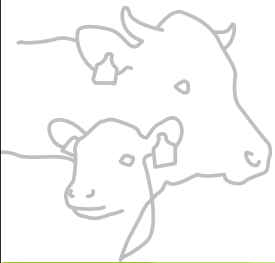
Jordbruksverket

- Tar fram regelverk i form av föreskrifter
- Stödjer och samordnar länsstyrelsen i deras arbete
  - Samordnande och vägledande roll
  - Verka för likriktning i hela landet
  - Utbildning och rådgivning
  - Föreskriva om hur kontrollen ska gå till

Samverkan

- Länsstyrelserna
- Branschens organisationer
- Andra myndigheter, t.ex.
Livsmedelsverket
- Rådet för djurskyddskontroll
- Veterinärer

Frågestund

- Frågor om roller och ansvar för att skapa ett gott djurskydd?

Djurskyddskontroller – en genomgång

Andreas Johansson

Länsveterinär

Enheten för länsveterinärer

Länsstyrelsen i Stockholms län

Tillämplig lagstiftning

- ◆ EU – förordningar
- ◆ Djurskyddslagen
- ◆ Djurskyddsförordningen
- ◆ Jordbruksverkets föreskrifter

Olika typer av djurskyddskontroller

- ◆ Normal kontroll (risk, slump eller riktad) – normalkontroller sker i regel planerat. Denna typ av kontroll är inte avgiftsbelagd.
- ◆ Extra offentlig kontroll - sker till följd av en inkommen anmälan på djurhållningen varvid djurskyddsbrister upptäcks eller som en uppföljande kontroll av tidigare konstaterade brister för att se om dessa har åtgärdats. Denna typ av kontroll är avgiftsbelagd.

En kontroll som görs till följd av en inkommen anmälan på djurhållningen och där inga djurskyddsbrister konstateras vid kontrolltillfället är inte avgiftsbelagd!

Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2008:67) om offentlig djurskyddskontroll (SJVFS 2012:20) saknr L 44

Enligt 13 § ska kontrollmyndigheten göra en riskklassificering av kontrollobjekten inom sitt geografiska verksamhetsområde. Kontroll av objekten ska sedan genomföras med denna riskklassificering som grund. Klassificeringen ska dokumenteras. (SJVFS 2012:20).

Allmänt råd till 13 §

Länsstyrelsen bör under verksamhetsåret i första hand utföra normala (planerade) kontroller. Normal kontroll (inklusive uppföljning av dessa) bör utgöra minst 50 % av antalet genomförda djurskyddskontroller under ett år. Vid behov av prioritering mellan objekt bör följande grunder för prioritering användas.

- 1. tid sedan senaste djurskyddskontrollen,*
- 2. tidigare kända djurskyddsproblem hos kontrollobjekten, samt*
- 3. stort djurantal eller hantering av ett stort djurantal per tidsenhet.*

Av de planerade kontrollerna bör ett antal kontroller, motsvarande 10 %, utföras på ett slumpmässigt urval av kontrollobjekt.

Normalkontroller innebär en revision av djurskyddet

- ♦ Genom de nya föreskrifterna läggs länsstyrelsernas fokus på normalkontroller vilket innebär en revision av att djurskyddet fungerar i enlighet med lagstiftningen. Det är alltid djurhållaren som är ansvarig för att djurskyddslagstiftningen efterlevs.
- ♦ Ökat antal normalkontroller leder till ökat förtroende hos konsumenterna att de livsmedel som köps kommer från djur som hålls enligt gällande djurskyddslagstiftning.

Hur går en djurskyddskontroll till?

- ◆ Besök hos djurhållaren med dialog och information.
- ◆ Djurhållaren erhåller en kontrollrapport och får yttra sig över innehållet i denna utifall brister upptäckts vid kontrollen.
- ◆ Länsstyrelsen har hela tiden kontakt med djurhållaren och för en dialog och informerar.

Då allvarliga brister inte åtgärdas..

- ◆ Föreläggande eller förbud med eller utan vite enligt 26 § djurskyddslagen
- ◆ Omhändertagande enligt 31 § djurskyddslagen
- ◆ Omedelbart omhändertagande enligt 32 § djurskyddslagen
- ◆ Djurförbudsprövning i synnerligen allvarliga fall

Lite statistik...

- ◆ Under första halvåret 2012 tog Sveriges länsstyrelser emot cirka 5 500 anmälningar, de flesta berörde sällskapsdjur.
- ◆ Cirka 2 030 djur omhändertogs
- ◆ 130 personer belades med djurförbud

Målet är att människor och djur ska må bra!

Vid en del djurskyddsärenden mår även människan mycket dåligt och befinner sig i en utsatt situation

- ◆ Länsstyrelsen gör en orosanmälan till socialtjänsten
- ◆ Länsstyrelsen kontaktar LRF:s omsorgsgrupp

Effektivisering av djurskyddskontrollerna

- ◆ Kommunikering med djurhållaren via brev i en del anmälningsärenden istället för kontrollbesök
- ◆ Handdator – minskar administrativa bördan
- ◆ Samarbete med djurskyddspolisen
- ◆ Målet är att varje använd skattekrona ska ge maximal djurskyddsnytta!

Frågestund

- ◆ Frågor om djurskyddskontroller?

Aktuella djurskyddsfrågor

Helena Kättström, djurskyddschef

Nya föreskrifter

- Försöksdjursföreskrifter, nya från 1 januari 2013.
- Remiss ute om nya föreskrifter om kanin för kött- och pälsproduktion samt översyn av regler för kaniner som sällskapsdjur.
- Pågående revideringar med planerad remiss under 2013:
  - Föreskrifter om tävling
  - Föreskrifter om lantbrukets djur

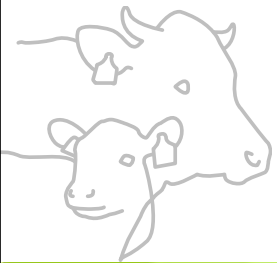
Utredningen om ny djurskyddslag

- Utredningens förslag presenterades december 2011.
- Remiss våren 2012.
- Landsbygdsdepartementet sammanställer svar, som är ett mycket omfattande material.
- Proposition väntas under 2013.

Kastrering av grisar

- Obedövad kastrering av grisar kommer att förbjudas.
- Alternativ:
  - Kastrering med smärtlindring
  - Kastrering med bedövning (och smärtlindring)
  - Vaccination mot galtluk
  - Tidigare slakt

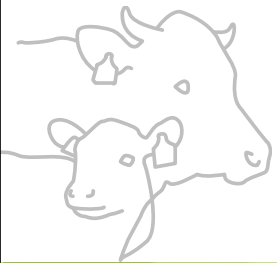
Tävling med hästar

- Djurskyddet kontrolleras av ban- och tävlingsveterinärer.
- 51 banveterinärer vid 33 trav- och galoppbanor.
- Ca 400 tävlingsveterinärer.
- Tjänstgör över 2000 tävlingsdagar.

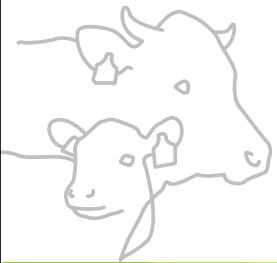
Djurtransporter

- Länsstyrelserna genomförde transportkontrollprojekt under oktober 2012.
- Målsättning att öka antalet kontroller av djurtransporter.
- Transportkontrollerna rapporteras till EU årligen.
- Brister i dokumentation vanligaste bristen, särskilt häst och hund.
- Även överskridande av transporttid till slakt, för lite strö, djur i dåligt skick mm.

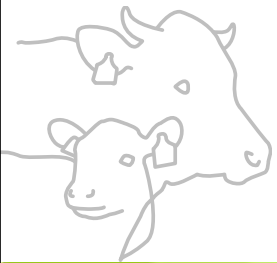
Kyckling

- 80 miljoner kycklingar transporteras till slakt i Sverige årligen.
- Internationellt sett mycket låg dödlighet (under 0,2 %).
- Lastmaskinen har ifrågasatts i media, men forskningen visar att den innebär fördelar från djurskyddssynpunkt!
- Långsamväxande framhålls ofta som en djurskyddsfördel, men det är ingen självklarhet. Etik eller djurskydd?

Djurparker

- Etik eller djurskydd?
- Får man avliva friska djur?
- Bevarandearbete – individer eller arter?

Frågor till panelen?

